

sedeča na prestolu z Jezuščkom v naročju. V naspotju z razgibanostjo naše realistične plastike je umetnik pojmoval obe figuri povsem v bloku, podobno, kakor je reševala to statuarično vprašanje romanska in deloma tudi že gotška doba. Marija je postavljena pred gledalca frontalno, gesta njenih rok je kompozicionalno uklenjena v obris celotne kompozicije, os glave in telesa je navpična in le Jezušček je pomaknjen nekoliko v desno, da ublaži preveč strogo simetrijo. Kakor je tu Jezušček za pomagalo, da se poruši sistem simetrije, tako je tudi oblikovno njegovo telo drugače pojmovano kakor Marijino. Mati božja je močno idealizirana, draperija njene obleke je pojmovana zelo linearno, telo je togo, negibno. Nasprotno pa je Jezušček individualiziran, telo je plastično obdelano in razgibano. Formalno analitično srečamo tu torej dve različni oblikovni prvini, ki sta vidni tudi v nekaterih ostalih delih umetnikovih in ki nazorno kažejo, kako se umetnik oddaljuje vzorom šole (Meštrovića) in si dograja svojo osebno umetnostno govorico. Mirna, svečana drža Marijina, resni izraz v njenem obrazu ter mladostna drža Jezuščkova, prisrčni, otroški izraz njegovega lica, dajo kipu duhovno razgibanost in pristno čustvanost. Plastika bi zaslužila, da si najde dokončno obliko v plemenitejši snovi.

S. Mikuž.

Ivan Čargo: »Hlapec Jernej« (rdeča kreda; glej umetniško prilogo). Znani in izraziti zastopnik povojnega ekspresionističnega umetnostnega rodu je v poslednjem času ustvaril vrsto risb, ki snovno obravnavajo večinoma kmečke in socialne motive in med katere spada tudi »Hlapec Jernej«. Kdor pozna prejšnje njegovo delo, bo lahko takoj spoznal, koliko je Čargo v teh risbah napredoval v realističnem smislu. Starejše delo je po večini počivalo na izsledkih futurizma in je bilo oblikovno skoraj povsem linearno ter močno stilizirano. Naš hlapec Jernej pa je že dokaj plastično pojmovan, obraz je že deloma individualiziran, telo anatomsko še dovolj pravilno. Vendar pa je glavni poudarek še vedno ostal na duhovni plati podobe. Čargu je šlo pred vsem za to, da pokaže delo in žulje hlapca, njegovo izčrpano moč, pa tudi upor in duhovno razgibanost, ki ga tira med iskalce pravice. Risba je prav dobro uspela.

S. Mikuž.

† Slikarica Henrika Šantel.

Dne 15. februarja t. l. je v Ljubljani umrla znana slikarica Henrika Šantel. Izhajala je iz stare umetniške rodbine; njena mati Avgusta je bila vnukinja slikarja Tominca, a tudi ona sama je razstavljala v družbi z bratom Sašom in sestro Avgusto. Študirala je v Monakovem in na Dunaju pri prijatelju Jurija Šubica prof. Michaleku. Razstavljala je že leta 1904. na I. slovenski razstavi v Beogradu in kasneje tudi v drugih evropskih državah. Bila je članica umetniškega kluba »Lade« in je tudi umetnostno spadala v ta krog. Naša umetnost je z njeno smrtjo izgubila vestno, a tudi zelo nadarjeno umetnico, katere eno poslednjih del (Tihožitje) smo prinesli v reprodukciji v zadnji številki lanskega leta.

S. M.